

**1^ο Συνέδριο Προσβάσιμου Θρησκευτικού Τουρισμού
στο Συνεδριακό Κέντρο
Ιεράς Μονής Αγίων Κυρήκου και Ιουλίτης
Σιδηροκάστρου Σερρών**

Συμπεράσματα Συνεδρίου

17/9/2008

Το Συνέδριο έγινε στο Συνεδριακό Κέντρο Ιεράς Μονής Αγίων Κυρήκου και Ιουλίτης Σιδηροκάστρου, της Ιεράς Μητροπόλεως Σιδηροκάστρου.

Το Συνέδριο τελούσε μεν υπό την Αιγίδα της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος και του Συνοδικού Γραφείου Προσκυνηματικών Περιηγήσεων, μικρό μέρος των οικονομικών δαπανών καλύφθηκε από την Ιερά Μητρόπολη Σιδηροκάστρου και συμμετείχαν στην Αιγίδα η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Σερρών και το Έργο Πολιτών-Κρατικός Οργανισμός για τον Εθελοντισμό.

Εκτός του Γενικού Θέματος το Συνέδριο ήταν αφιερωμένο στην Μνήμη του Μακαριστού Αρχιεπισκόπου Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κυρού ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ο οποίος ήταν και ο εμπνευστής της Ιδρύσεως της Μ.Κ.Ο. **ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΕΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ**

Στις 23 / 06 / 2008 το 1ο Συνέδριο Προσβάσιμου Θρησκευτικού Τουρισμού ολοκλήρωσε τις εργασίες του και αποτέλεσε αναμφισβήτητα ένα πρώτο και σημαντικό βήμα για την προώθηση των στόχων της Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρείας **ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΕΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ**. Οι σύνεδροι ενημερώθηκαν από την Πρόεδρο ότι η εν λόγω εταιρεία δραστηριοποιείται και με άλλες Συνοδικές Επιτροπές της Εκκλησίας της Ελλάδος, ενώ ο βασικός στόχος της είναι να προασπίσει τα θεμελιώδη ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα των εμποδιζόμενων συνανθρώπων μας, έτσι όπως αυτά περιγράφονται στο ευρωπαϊκό δίκαιο και να διασφαλίσει την κοινωνική συνοχή, χωρίς διακρίσεις και να διευκολύνει την πρόσβαση, την απρόσκοπτη μετακίνηση και την άνετη μετάβαση των ατόμων με αναπηρίες σε όλους τους πολιτισμικούς τουριστικούς και θρησκευτικούς χώρους της Ελλάδος.

Το επιστημονικό τετραήμερο πρόγραμμα του Συνεδρίου καλύφθηκε από δώδεκα διαλέξεις, οι οποίες παρουσιάστηκαν από έγκριτους επιστήμονες, Ακαδημαϊκούς Δασκάλους, Ιερωμένους και Καθηγητές. Στο Συνέδριο παρουσιάστηκαν και δυο ερευνητικές εργασίες. Η πρώτη είχε ως θέμα της την «Ανυπαρξία συνεπούς προσβασιμότητας για ΑμεΑ σε 17 ελληνικές πόλεις», ενώ η δεύτερη διερευνούσε το θέμα της θρησκευτικής πίστωσης σε πρόσωπα με αναπηρία. Παρουσιάστηκαν επίσης με εποπτικό τρόπο, οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν σήμερα στην Ελλάδα αλλά και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες τα πρόσωπα με αναπηρίες, στην πρόσβαση τους σε δημόσιους ιστορικούς και άλλους χώρους, σε ναούς, σε ιδιωτικούς χώρους, σε προσκυνήματα, αλλά και στην πρόσβαση στην εργασία με αξιοπρέπεια, στην κοινωνική καταξίωση, στην ισότιμη συμμετοχή στα κοινά.

Η εναρκτήρια συνεδρίαση ξεκίνησε με το μήνυμα που διάβασε εκ μέρους του Αρχιεπισκόπου Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ. κ. Ιερωνύμου Β΄, ο Πανοσιολογιότατος Αρχιμανδρίτης π. Σπυρίδων Κατραμάδος, Γραμματέας του Συνοδικού Γραφείου Προσκυνηματικών Περιηγήσεων. Στο μήνυμά του ο Αρχιεπίσκοπος τόνισε το ασύμβατο γεγονός ".....το να ονομάζεται κάποιος χριστιανός και να μην νοιάζεται για τον άρρωστο, τον φυλακισμένο, τον αναξιοπαθούντα, τον γυμνό, τον πεινασμένο, τον φτωχό, τον βασανισμένο, τον πρόσφυγα, τον μετανάστη, τον στιγματισμένο για την ψυχική του αρρώστια, τον ανάπηρο, τον αδύναμο.....και ευχήθηκε το τετραήμερο Συνέδριο να στεφθεί με απόλυτη επιτυχία.

Στο Συνέδριο παραβρεθήκαν και τίμησαν με την παρουσία τους, ο Νομάρχης Σερρών κος Στέφανος Φωτιάδης, εκπρόσωπος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σιδηροκάστρου κ. Μακάριου, π. Ιωάννης Καλαϊτζής, Τοπικοί παράγοντες και υπεύθυνοι της Τοπικής Αυτοδιοικήσεως και άλλοι επίσημοι.

Μηνύματα απέστειλαν: ο κος Μαργαρίτης Τζίμας, Υπουργός Μακεδονίας και Θράκης, ο κος Άρης Σπηλιωτόπουλος, Υπουργός Τουριστικής Ανάπτυξης, ο κος Γεώργιος Κασιμάτης, Διευθυντής του Γραφείου

του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την Ελλάδα, ο κος Σωτήριος Χρυσυφάκης, Γενικός Διευθυντής του «Έργο Πολιτών» και ο κος Αθανάσιος Σπάσης, Δήμαρχος Σιδηροκάστρου.

Τα βασικά συμπεράσματα από όσα ακουστήκαν και σημειώθηκαν κατά τη διάρκεια του Συνεδρίου είναι τα ακόλουθα:

1. Τα Ιερά Προσκυνηματα και οι Ι. Ναοί της Χώρας, σε ότι αφορά την πρόσβαση των προσώπων με αναπηρία έχουν υποχρέωση να προσαρμοστούν με τις σχετικές Συνοδικές Εντολές και υποδείξεις του έτους 2004 ώστε να μην παραμένει ελλιπής η πρόσβαση ή αδύνατη στα ΑμεΑ. Σημειώθηκε όμως ότι τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει κάποιες λίγες σημαντικές όμως αξιόλογες προσπάθειες κυρίως στους Ναούς του λεκανοπεδίου Αττικής.

2. Τονίστηκε ότι μεταξύ των άλλων οι βασικές αρχές που θα πρέπει να διέπουν το θρησκευτικό τουρισμό είναι οι εξής: α) Η Ισότιμη αξιοπρέπεια προς όλους β) Ο Σεβασμός στο ανθρώπινο πρόσωπο γ) Η Εξασφάλιση άνετης επικοινωνίας και πρόσβασης. Βασικά στοιχεία του θρησκευτικού τουρισμού, για να είναι επιτυχής, είναι και η βιωματική προσέγγιση των ιστορικών και πολιτισμικών λατρευτικών προσκυνημάτων του τόπου, καθώς και η απρόσκοπτη επαφή των προσκυνητών σε σχέση με τον επισκεπτόμενο χώρο. Βεβαίως τονίστηκε ότι οι ιερείς ή οι πνευματικοί υπεύθυνοι ή οι διακονούντες τους προσκυνηματικούς χώρους οφείλουν να επιδιώκουν την άμεση επικοινωνία και συναναστροφή με όλους τους επισκέπτες προσκυνητές. Οι πιο πάνω υπεύθυνοι χρειάζονται από τους θεσμικούς παράγοντες (Ιερά Σύνοδο, Μητροπόλεις, Υπουργεία κ.λ.π.) συνεχή επιμόρφωση, ώστε να κατέχουν τον τρόπο και τις μεθόδους της καλής επικοινωνίας με όλους τους προσκυνητές και ιδιαιτέρως με τα πρόσωπα τα οποία έχουν ανάγκη ισότιμης επικοινωνίας και μεταχείρισης και όχι ανάγκη οίκτου.

3. Αναφορικά, με την γλωσσική επικοινωνία των προσώπων που ανήκουν στην ομάδα των κωφών, αυτή σήμερα θεωρείται σχετικά προβληματική. Αποτέλεσμα του γεγονότος αυτού είναι να υπάρχουν δυσχέρειες στην μεταφορά του φωνούμενου λατρευτικού λόγου στον λόγο των νευμάτων. Είναι αναγκαία η προετοιμασία Στελεχών ικανών να αποδώσουν στην Ελληνική Νοηματική Γλώσσα των κωφών την λατρευτική παράδοση της Ορθοδόξου Εκκλησίας και όχι μόνο.

4. Στην σημερινή εποχή παρόλο που έχουμε στη διάθεσή μας όλα τα μέσα όπως η υψηλή τεχνολογία, η σχετική νομοθεσία, οι εκάστοτε εθνικές και ευρωπαϊκές προδιαγραφές της προσβασιμότητας, η πρόσβαση των ΑμεΑ σε Μουσεία, σε πολιτιστικούς χώρους, σε μνημεία, παραμένει ακόμα πολύ προβληματική. Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στο γεγονός, ότι στους χώρους αυτούς πολλές φορές εργάζονται ΑμεΑ, και επομένως ο χώρος κυκλοφορίας και εργασίας αυτού του προσωπικού πρέπει να είναι προσβάσιμοι.

5. Η προσβασιμότητα των ΑμεΑ σε τουριστικούς πολιτισμικούς και ιστορικοθρησκευτικούς προορισμούς σήμερα στην Ευρωπαϊκή Ελλάδα είναι ανεπαρκής σε σύγκριση με τις Χώρες της Δυτικής Ευρώπης. Πολλές ξενοδοχειακές μονάδες, εστιατόρια, μέσα μαζικής μεταφοράς κ.α ενώ διαθέτουν υπερπολυτελείς εγκαταστάσεις, δεν προβλέπουν όμως αντιστοίχους κατάλληλα διαμορφωμένους χώρους, ώστε να υπάρχει πρόσβαση στα πρόσωπα με αναπηρία.

6. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση καθώς και η Κεντρική Κρατική εξουσία, δε φαίνεται να έχουν μεταβάλλει απόλυτα τη νοσηρή παρελθοντολογική νοοτροπία τους απέναντι στα ΑμεΑ. Υπάρχουν στην Ελλάδα, πόλεις που δεν διαθέτουν σήμερα καμία πρόσβαση, ενώ άλλες πόλεις που διαθέτουν κάποια υποτυπώδη πρόσβαση, αυτή είναι περιορισμένη από εμπόδια και από άλλους εξωτερικούς παράγοντες όπως κακοτεχνίες, αντικείμενα - εμπόδια στα αμαξίδια των ΑμεΑ κ.λ.π.. Επίσης, η προβλεπόμενη εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία για την πρόσβαση των ΑμεΑ δεν εφαρμόζεται ακόμη και σε καινούργια πεζοδρόμια και κτίρια.

ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ, ΕΚΚΛΗΣΙΑ, ΔΗΜΟΥΣ, ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΥΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥΣ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ

1. Να καταγραφούν σε κάθε Ι. Μητρόπολη της Εκκλησίας της Ελλάδος συμπεριλαμβανομένων των Ι. Μητροπόλεων της Κρήτης και της Δωδεκανήσου, ποια από τα Ιερά Προσκυνηματα και τους Ι. Ναούς που

ανήκουν σε αυτές, διαθέτουν ικανές υποδομές πρόσβασης για ΑμεΑ, ώστε να είναι σε θέση η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος να γνωρίζει ποια είναι η σημερινή κατάσταση σχετικά με την πρόσβαση. Επίσης, προτείνεται σε πρώτο στάδιο, οι Μητροπολιτικοί Ναοί της κάθε Ι. Μητροπόλεως ή οι Προσκυνηματικοί Ναοί αυτών, να αποκτήσουν όλες τις δέουσες υποδομές για την πρόσβαση των προσώπων με αναπηρία. Θεωρείται άμεση και πρωταρχικής σημασίας και σπουδαιότητας η ποιμαντική ευθύνη της Εκκλησίας σήμερα, ώστε να αφήσει τις μεγαλοστομίες και να φροντίσει, ώστε τα άτομα αυτά να ασκούν άνετα τις λατρευτικές τους ανάγκες.

2. Η πληρέστερη ενημέρωση από όλους τους αρμοδίους φορείς και δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς των υπευθύνων των ξενοδοχειακών μονάδων, εστιατορίων κ.α για τη δυνατότητα χρηματοδότησεως των επιχειρήσεων τους δια μέσου των σχετικών ειδικών προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

3. Προτείνεται η πιστή τήρηση και η πλήρης εφαρμογή της προβλεπόμενης Ευρωπαϊκής και Κρατικής Εθνικής Νομοθεσίας, η οποία μιλά και ρυθμίζει τα θέματα για την πρόσβαση των προσώπων με αναπηρία σήμερα

4. Προτείνεται όπως, αρχικά, η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος αναθέσει κατά τα έτη 2008-2009 στην Μ.Κ.Ο. **ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΕΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ** και στο Συνοδικό Γραφείο Προσκυνηματικών Περιηγήσεων την δημιουργία και Οργάνωση Ημερίδων στις Ιερές Μητροπόλεις που διαθέτουν σήμερα Ιερά Προσκυνήματα, ώστε να ενημερωθούν καταλλήλως οι διακονούντες σε αυτά στα θέματα της προσβασιμότητας και της ποιμαντικής διακονίας των ΑμεΑ. Οι Ημερίδες αυτές σε συνεργασία και με άλλες Συνοδικές Επιτροπές θα μπορούσαν να γίνουν αρχικά στις πρωτεύουσες των γεωγραφικών διαμερισμάτων της χώρας. Είναι επιβεβλημένο να έχουν οι Ημερίδες αυτές την Αιγίδα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και άλλων συναρμόδιων Κρατικών και Ευρωπαϊκών φορέων.

5. Προτείνεται παράλληλα η καταγραφή σε κάθε Ι. Μητρόπολη της προσβασιμότητας των Ιερών Προσκυνηματικών χώρων, ώστε σε κάθε Ημερίδα από τις πιο πάνω να δίνεται και το αντίστοιχο ενημερωτικό έντυπο και ηλεκτρονικό υλικό προς τους κ.κ. Συνέδρους.

6. Προτείνεται σχετικά με την πρόσβαση των ΑμεΑ σε Ιερούς Ναούς, Προσκυνήματα, κλπ, να δοθεί ένα ερωτηματολόγιο όπως αυτό που επισυνάπτουμε το οποίο περιλαμβάνει σχετικά ερωτήματα, που οι απαντήσεις τους θα βοηθήσουν ώστε να καταγραφούν οι πραγματικές ελλείψεις σχετικής υποδομής των χώρων και να ληφθεί εν συνεχεία σχετική μέριμνα.

7. Προτείνεται η διαμόρφωση ενός μικρού Ι. Ναού από τους υπάρχοντες στην Αθήνα και στην Θεσσαλονίκη, ως Ναός για τους Κωφούς αδελφούς.

8. Προτείνεται μετά την επεξεργασία των αποτελεσμάτων της σχετικής έρευνας στην οποία επισημαίνεται η εμπιστοσύνη των προσώπων με αναπηρία προς την Εκκλησία, η δημιουργία προϋποθέσεων άμεσου επικοινωνίας με τα πρόσωπα αυτά και η μέριμνα της Εκκλησίας για την πνευματική πορεία τους.

9. Προτείνεται η πρόσληψη προσώπων με Αναπηρία, ως εργαζομένων στα Γραφεία των Ιερών Μητροπόλεων και εν συνεχεία στους μεγάλους ενοριακούς ναούς. Θα προηγείται πάντοτε σχετική επιμόρφωση πριν την ένταξη αυτών στις συγκεκριμένες εργασίες και διακονίες.

10. Προτείνεται α) η καθιέρωση μίας ειδικής ετήσιας Θ. Λειτουργίας, την οποία θα τελεί ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και Πάσης Ελλάδος σε Ι. Ναό των Αθηνών και οι Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες στις έδρες των Μητροπόλεων των αφιερωμένη στα Πρόσωπα με Αναπηρίες και β) η κατ' έτος πραγματοποίηση τετραήμερου Συνεδρίου για θέματα της προσβασιμότητας στα Ιερά Προσκυνήματα.

Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για τη στήριξη

Για το ΔΣ των ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΩΝ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΩΝ

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Σμαράγδα Σ. Παξιμαδα

